

Obsah

Předmluva	19
Poděkování	23
O autorech	25
1. kapitola	
Definování a srovnání psychoterapií: integrativní rámec	27
Definice psychoterapie	30
Význam teorie	31
Společné rysy terapií	32
Procesy změny	38
Počáteční integrace procesů změny	46
Terapeutický obsah	48
Případ paní A.	50
<i>Klíčové pojmy</i>	53
<i>Doporučená četba</i>	54
<i>Časopisy</i>	55
<i>Doporučené internetové stránky</i>	55
2. kapitola	
Psychoanalytické terapie	57
Život a dílo Sigmunda Freuda	58
Teorie osobnosti	60
Teorie psychopatologie	68
Terapeutické procesy	71
Terapeutický obsah	75
Terapeutický vztah	82

Praktické aspekty psychoanalýzy	83
Hlavní alternativy: psychoanalytická psychoterapie, lacanovská analýza a vztahová psychoanalýza	84
Účinnost psychoanalýzy	90
Kritika psychoanalýzy	94
Psychoanalytická analýza paní A.	97
Budoucí vývoj	100
<i>Klíčové pojmy</i>	102
<i>Doporučená četba</i>	103
<i>Časopisy</i>	104
<i>Doporučené internetové stránky</i>	104

3. kapitola

Psychodynamické terapie	105
Freudovi následovníci	106
Život a dílo Alfreda Adlera	108
Teorie osobnosti	110
Teorie psychopatologie	112
Terapeutické procesy	114
Terapeutický obsah	119
Terapeutický vztah	123
Praktické aspekty adlerovské terapie	124
Ego-psychologie	125
Objektní vztahy	127
Podpůrná terapie	132
Krátká psychodynamická terapie	133
Terapie založená na mentalizaci	136
Účinnost psychodynamických terapií	137
Kritika psychodynamických terapií	145
Psychodynamická analýza paní A.	147
Budoucí vývoj	150
<i>Klíčové pojmy</i>	152
<i>Doporučená četba</i>	153
<i>Časopisy</i>	153
<i>Doporučené internetové stránky</i>	154

4. kapitola

Existenciální terapie	155
Život a dílo prvních existenciálních terapeutů	156
Teorie osobnosti	159
Teorie psychopatologie	164
Terapeutické procesy	167
Terapeutický obsah	173
Terapeutický vztah	180
Praktické aspekty existenciální terapie	182
Hlavní alternativy: existenciálně-humanistická terapie, logoterapie, terapie realitou	183
Účinnost existenciální terapie	190
Kritika existenciální terapie	192
Existenciální analýza paní A.	194
Budoucí vývoj	197
<i>Klíčové pojmy</i>	199
<i>Doporučená četba</i>	199
<i>Časopisy</i>	200
<i>Doporučené internetové stránky</i>	200

5. kapitola

Terapie zaměřené na osobu	201
Život a dílo Carla Rogerse	202
Teorie osobnosti	204
Teorie psychopatologie	206
Terapeutický vztah	209
Terapeutické procesy	211
Terapeutický obsah	216
Praktické aspekty terapie zaměřené na osobu	222
Hlavní alternativa a rozšíření: motivační rozhovory	223
Účinnost terapií zaměřených na osobu	228
Kritika terapie zaměřené na osobu	234
Analýza paní A. zaměřená na osobu	238
Budoucí vývoj	239

<i>Klíčové pojmy</i>	241
<i>Doporučená četba</i>	242
<i>Časopisy</i>	243
<i>Doporučené internetové stránky</i>	243

6. kapitola

Gestalt terapie	245
Život a dílo Fritze Perlse	246
Teorie osobnosti	248
Teorie psychopatologie	251
Terapeutické procesy	254
Terapeutický obsah	262
Terapeutický vztah	269
Praktické aspekty gestalt terapie	272
Zážitkové terapie	274
Terapie zaměřená na emoce	275
Účinnost zážitkových terapií	278
Kritika gestalt terapie	281
Analýza paní A. v gestalt terapii	284
Budoucí vývoj	286
<i>Klíčové pojmy</i>	288
<i>Doporučená četba</i>	289
<i>Časopisy</i>	289
<i>Doporučené internetové stránky</i>	289

7. kapitola

Interpersonální terapie	291
Odkaz interpersonálních terapií	292
Život a dílo zakladatelů interpersonální terapie	293
Teorie osobnosti	294
Teorie psychopatologie	295
Terapeutické procesy	298
Terapeutický obsah	301
Terapeutický vztah	305
Praktické aspekty interpersonální terapie	305

Hlavní alternativa: transakční analýza	307
Účinnost interpersonálních terapií	313
Kritika interpersonálních terapií	317
Interpersonální analýza pana a paní A.	320
Budoucí vývoj	322
<i>Klíčové pojmy</i>	323
<i>Doporučená četba</i>	323
<i>Časopisy</i>	324
<i>Doporučené internetové stránky</i>	324
8. kapitola	
Expoziční terapie	325
Poznámka o expozičních terapiích	326
Terapie zaplavením	327
Prodloužená expozice	329
Život a dílo Edny B. Foaové	329
Teorie psychopatologie v prodloužené expozici	330
Terapeutické procesy v prodloužené expozici	332
Terapeutický vztah v prodloužené expozici	335
Praktické aspekty expoziční terapie	336
Účinnost expozičních terapií	337
EMDR	344
Život a dílo Francine Shapirové	344
Teorie psychopatologie v EMDR	345
Terapeutické procesy v EMDR	346
Terapeutický vztah v EMDR	349
Praktické aspekty EMDR	350
Účinnost EMDR	351
Kritika expoziční terapie	354
Expoziční terapie paní A.	357
Budoucí vývoj	359
<i>Klíčové pojmy</i>	360
<i>Doporučená četba</i>	361
<i>Časopisy</i>	361
<i>Doporučené internetové stránky</i>	361

9. kapitola

Behaviorální terapie	363
Kontext behaviorální terapie	364
Protipodmiňování	367
Život a dílo Josepha Wolpeho	367
Teorie psychopatologie při protipodmiňování	368
Terapeutické procesy při protipodmiňování	371
Manipulace s následky	379
Teorie psychopatologie při manipulaci s následky	379
Terapeutické procesy při manipulaci s následky	381
Kognitivně-behaviorální modifikace	390
Teorie psychopatologie při kognitivně-behaviorální modifikaci	390
Terapeutické procesy při kognitivně-behaviorální modifikaci	392
Terapeutický vztah při kognitivně-behaviorální modifikaci	397
Praktické aspekty behaviorálních terapií	399
Účinnost behaviorální terapie	401
Kritika behaviorální terapie	419
Behaviorální analýza paní A.	423
Budoucí vývoj	425
<i>Klíčové pojmy</i>	427
<i>Doporučená četba</i>	428
<i>Časopisy</i>	428
<i>Doporučené internetové stránky</i>	429

10. kapitola

Kognitivní terapie	431
REBT	433
Život a dílo Alberta Ellise	433
REBT a teorie osobnosti	435
REBT a teorie psychopatologie	436
Terapeutické procesy v REBT	440
Terapeutický obsah v REBT	446
Terapeutický vztah v REBT	453
Kognitivní terapie	454
Život a dílo Aarona Becka	454

Kognitivní teorie psychopatologie	456
Kognitivní terapeutické procesy	458
Kognitivní terapeutický vztah	462
Praktické aspekty kognitivních terapií	463
Účinnost kognitivních terapií	465
Kritika kognitivních terapií	479
Kognitivní analýza paní A.	482
Budoucí vývoj	485
<i>Klíčové pojmy</i>	487
<i>Doporučená četba</i>	488
<i>Časopisy</i>	489
<i>Doporučené internetové stránky</i>	489
11. kapitola	
Terapie třetí vlny	491
ACT	492
Život a dílo Stevena Hayese	492
Teorie psychopatologie v ACT	494
Terapeutické procesy v ACT	495
Terapeutický vztah v ACT	498
DBT	499
Život a dílo Marshi Linehanové	499
Teorie psychopatologie v DBT	500
Terapeutické procesy v DBT	500
Terapeutický vztah v DBT	503
Terapie založené na všímavosti	504
Praktické aspekty terapií třetí vlny	507
Účinnost terapií třetí vlny	509
Kritika terapií třetí vlny	515
Analýza paní A. podle třetí vlny	518
Budoucí vývoj	520
<i>Klíčové pojmy</i>	522
<i>Doporučená četba</i>	523
<i>Časopisy</i>	523
<i>Doporučené internetové stránky</i>	524

12. kapitola

Systemické terapie	525
Kontext systemických terapií	526
Komunikační/strategická terapie	529
Teorie psychopatologie v komunikační/strategické terapii	530
Terapeutické procesy v komunikační/strategické terapii	533
Terapeutický vztah v komunikační/strategické terapii	538
Praktické aspekty komunikační/strategické terapie	539
Strukturální terapie	540
Teorie psychopatologie ve strukturální terapii	541
Terapeutické procesy ve strukturální terapii	543
Terapeutický vztah ve strukturální terapii	547
Praktické aspekty strukturální terapie	548
Bowenova terapie rodinných systémů	549
Teorie psychopatologie v Bowenově terapii rodinných systémů	550
Terapeutické procesy v Bowenově terapii rodinných systémů	552
Terapeutický vztah v Bowenově terapii rodinných systémů	555
Praktické aspekty Bowenovy terapie rodinných systémů	556
Rodinné terapie založené na důkazech	557
Účinnost systemických terapií	559
Kritika systemických terapií	569
Systemická analýza rodiny A.	573
Budoucí vývoj	576
<i>Klíčové pojmy</i>	578
<i>Doporučená četba</i>	579
<i>Časopisy</i>	580
<i>Doporučené internetové stránky</i>	580

13. kapitola

Genderově citlivé terapie	581
Kontext sociálně-politických sil	581
Teorie osobnosti	583
Teorie psychopatologie	584
Terapeutické procesy	589
Terapeutický obsah	595

Terapeutický vztah	599
Praktické aspekty	600
Psychoterapie citlivá vůči mužům	602
Psychoterapie genderově nekonformních jedinců	606
Účinnost genderově citlivých terapií	607
Kritika genderově citlivých terapií	608
Feministická analýza paní A.	611
Budoucí vývoj	613
<i>Klíčové pojmy</i>	614
<i>Doporučená četba</i>	615
<i>Časopisy</i>	616
<i>Doporučené internetové stránky</i>	616

14. kapitola

Multikulturní terapie	617
Život a dílo průkopníků multikulturního přístupu	618
Teorie osobnosti	623
Teorie psychopatologie	625
Terapeutické procesy	631
Terapeutický obsah	637
Terapeutický vztah	641
Praktické aspekty multikulturních terapií	644
Psychoterapie LGB klientů	646
Účinnost multikulturních terapií	651
Kritika multikulturních terapií	654
Multikulturní analýza paní A.	656
Budoucí vývoj	659
<i>Klíčové pojmy</i>	661
<i>Doporučená četba</i>	662
<i>Časopisy</i>	662
<i>Doporučené internetové stránky</i>	663

15. kapitola

Konstruktivistické terapie: na řešení zaměřená a narativní terapie	665
Kontext konstruktivistických terapií	666

Terapie zaměřená na řešení	669
Teorie osobnosti a psychopatologie v terapii zaměřené na řešení	669
Terapeutické procesy v terapii zaměřené na řešení	670
Terapeutický vztah v terapii zaměřené na řešení	674
Praktické aspekty terapie zaměřené na řešení	675
Narativní terapie	676
Teorie osobnosti a psychopatologie v narativní terapii	677
Terapeutické procesy v narativní terapii	678
Terapeutický vztah v narativní terapii	681
Praktické aspekty narativní terapie	682
Účinnost konstruktivistických terapií	683
Kritika konstruktivistických terapií	687
Narativní analýza paní A.	691
Budoucí vývoj	693
<i>Klíčové pojmy</i>	694
<i>Doporučená četba</i>	695
<i>Časopisy</i>	695
<i>Doporučené internetové stránky</i>	696
16. kapitola	
Integrativní terapie	697
Kontext motivů k integraci	698
Společné faktory	702
Technický eklekticismus, nebo teoretická integrace?	705
Integrativní psychodynamicko-behaviorální terapie	709
Život a dílo Paula Wachtela	709
Teorie osobnosti a psychopatologie v integrativní psychodynamicko-behaviorální terapii	711
Terapeutické procesy v integrativní psychodynamicko-behaviorální terapii	713
Terapeutický obsah v integrativní psychodynamicko-behaviorální terapii	716
Terapeutický vztah v integrativní psychodynamicko-behaviorální terapii	716
Praktické aspekty integrativní psychodynamicko-behaviorální terapie	717
Účinnost integrativní psychodynamicko-behaviorální terapie	718
Multimodální terapie	719
Život a dílo Arnolda Lazaruse	719
Teorie osobnosti a psychopatologie v multimodální terapii	720

Terapeutický obsah v multimodální terapii	722
Terapeutické procesy v multimodální terapii	723
Terapeutický vztah v multimodální terapii	726
Praktické aspekty multimodální terapie	728
Účinnost multimodální terapie	729
Kritika integrativních terapií	732
Multimodální analýza paní A.	734
Budoucí vývoj	737
<i>Klíčové pojmy</i>	739
<i>Doporučená četba</i>	739
<i>Časopisy</i>	740
<i>Doporučené internetové stránky</i>	740

17. kapitola

Komparativní závěry: k transteoretické terapii	741
Vývojové perspektivy	742
Transteoretický model	746
Procesy změny	746
Stadia změny	751
Integrace stadií a procesů	759
Úrovně změny	762
Shrnutí	764
Transteoretický vztah	768
Účinnost transteoretické terapie	769
Kritika transteoretické terapie	775
Transteoretická analýza paní A.	777
<i>Klíčové pojmy</i>	783
<i>Doporučená četba</i>	783
<i>Doporučené internetové stránky</i>	784

18. kapitola

Budoucnost psychoterapie	785
Delfský průzkum	785
Dvanáct nových směrů vývoje	789
Závěr	810
<i>Klíčové pojmy</i>	810

<i>Doporučená četba</i>	811
<i>Časopisy</i>	811
<i>Doporučené internetové stránky</i>	811

Dodatek A:

Metaanalýza	813
------------------------------	-----

Dodatek B:

Alternativní obsah	817
-------------------------------------	-----

Literatura	819
-----------------------------	-----

Zdroje obrázků	893
---------------------------------	-----

Rejstřík jmenný	895
----------------------------------	-----

Rejstřík věcný	911
---------------------------------	-----

Seznam klíčových pojmů s jejich anglickými ekvivalenty	925
---	-----